

Redigovala Alena Anettová

Kniha vyšla s podporou SAVOL – Spoločnosti autorov vedeckej a odbornej literatúry v rámci projektu „centra excelentnosti výskumu kľúčových otázok moderných slovenských dejín“ (CEVKOMSD) v Historickom ústave SAV

Recenzovali Maroš Hertel, Roman Holec a László Szarka

Copyright © Miroslav Michela 2009
ISBN

OBSAH

Úvod.....	9
I. ČO SO STARÝM UHORSKOM?.....	17
Pokusy tandemu Károlyi – Jászi o zachovanie integrity	17
V mene robotníckej triedy.....	31
II. MENŠINY AKO ZÁCHRANCOVIA ALEBO ZRADCOVIA INTEGRITY?.....	38
Kresťansko-národný kurz v Maďarsku.....	38
Budapešť a Varšava – centrá slovenského autonomistického pohybu?	46
Slovenská podpora obnovenia integrity.....	55
Nový návrh autonómie Slovenska	67
III. TRIANON	76
Maďarsko a mierové rokovania v Paríži.....	76
Pokusy o zmenu mierových podmienok	87
Podpísanie mierovej zmluvy.....	97
IV. NENAPLNENÉ NÁDEJE.....	103
Vojenské plány pripojenia Slovenska do podpísania Trianonskej mierovej zmluvy.....	103

Otázka revízie po podpísaní	
Trianonskej mierovej zmluvy.....	120
Hornozemský komitét a plány povstania	
na jeseň 1920.....	127
Ratifikácia Trianonu a zmeny	
v menšinovej politike.....	142
V. JEDINÁ CESTA – KONSOLIDÁCIA	151
Zblíženie s Československom?	151
Slovenský zahraničný komitét.....	156
Prvé oficiálne československo-maďarské	
medištátne rokovania.....	162
Prvý reštauračný pokus Karola IV.	171
VI. POD TAKTOVKOU ISTVÁNA BETHLENA	177
Obnovenie československo-maďarských	
rokovaní.....	177
Ďalšie diskusie okolo budúcej	
menšinovej politiky Maďarska.....	184
Otázka Burgenlandu a Karolov	
druhý reštauračný pokus	199
Bethlenovská konsolidácia	213
Ako ďalej so Slováckmi?	220
Záver	229
Použité pramene a literatúra	233
Menný register	265
Mapy.....	270

ÚVOD

Slovensko-maďarské vzťahy sa postupne od 19. storočia stali jedným z najčastejšie tematizovaných problémov v novodobom slovenskom politickom diskurze. Následkom zániku rakúsko-uhorskej monarchie a vznikom Československej republiky (ČSR) došlo k vymedzeniu Slovenska ako územno-právnej jednotky na politickej mape Európy. Tento fakt potvrdili zmluvy, ktoré vzišli z rokovaní Parížskej mierovej konferencie v rokoch 1919 – 1920. Rok 1918 predstavuje významný historický medzník v dejinách regiónu, následkom ktorého dochádza ku kanonizácii Slovenska v geopolitickom zmysle – ako územia medzi Tatrami a Dunajom, ktoré malo zároveň predstavovať etnický priestor Slovákov. Došlo k zásadným spoločenským, hospodárskym, politickým a kultúrnym zmenám, ktoré v symbolickom jazyku charakterizuje pretvorenie dovtedy zaužívaných pomenovaní pre severné územia Uhorska – tzv. Hornej zeme (Felvidék) alebo Horniakov (Felföld) – na Slovensko. Napriek tomu, že spomenuté termíny nie sú historicky totožné so súčasným územím Slovenska a ani Slovensko nebolo a ani nie je len etnickým územím Slovákov, práve tieto názory sa začali v medzivojnovom období presadzovať. Fakt, že Slovensko v súčasnom zmysle slova „vzniklo“ v procese zániku štruktúr historického Uhorska,